

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р **Весела Иванова Гелева**, преподавател по Хорово дирижиране в катедра „Музикална педагогика и дирижиране” на факултет „Музикална педагогика” в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство “Проф. Асен Диамандиев”- Пловдив

за **Елвира Тодорова Матева**, доктор по професионално направление 8.3.Музикално и танцово изкуство, старши преподавател в катедра „Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство” за участие в конкурс за заемане на академична длъжност доцент по камерно пеене (с пианист) в професионално направление 8. 3. Музикално и танцово изкуство при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив към катедра „Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство”, обявен в ДВ бр.16 / 10.02.2026 г.

Елвира Матева е родена през 1968 г. в Пловдив. През 1987 г. завършва НУМТИ ”Добрин Петков”. Висшето си образование получава в АМТИИ ”Проф. Асен Диамандиев”, където се дипломира в специалностите Педагогика на обучението по музика и Инструментално изкуство - пиано. От 1994 г. досега работи в АМТИИ като преподавател по камерна музика и интерпретация, и корепетитор на вокалните класове. Сред многобройните ѝ творчески изяви са сценичните участия с разнообразни концертни програми в Полша, Германия, Русия, Гърция, Турция, Македония, Молдова и България. Елвира Матева успешно концертира като солист с Пловдивска и Бургаска филхармонии. Награждавана е многократно с престижни отличия за високохудожествен акомпанимент от различни музикални форуми: Осми национален академичен конкурс „Йохан Себастиан Бах и неговото съвремие” – АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев” Пловдив, Пети международен конкурс за камерна музика и индивидуални изпълнители „Проф. Асен Диамандиев” – Арт Боровец Фестивал, 7-ми международен конкурс „Eugen Cosca” Кишинев, Молдова, в 4-ти международен конкурс за млади тромпетисти – Охрид, Северна Македония, 2-ри международен конкурс за изпълнение на медни духови инструменти „Нижний Новгород – Брас” – Нижний Новгород, Русия и мн. др. Елвира Матева участва в редица престижни национални и международни проекти, а за дългогодишната си педагогическа дейност е отличена с награди за високи постижения.

Приложената от кандидата справка за изпълнение на минималните национални изисквания представя една многопосочна, задълбочена и стойностна професионална реализация в годините, надхвърляща значително изискваният минимум точки. Още с докторската си дисертация на тема „Камерно-вокалният цикъл „Песни и танци на смъртта” от Модест Мусоргски в контекста на средновековната макабрена естетика”, изд. Делта Ти, Пловдив, Елвира Матева заявява сериозен научен интерес в областта на камерното пеене и неговата художествена проблематика. Направеният анализ на музикално-поетичния и музикално-драматургичен изказ във вокалния цикъл „Песни и танци на смъртта” съдържа историческо изследване на макабрена тема и влиянието на средновековната алегория в европейската култура – литература, изобразително изкуство и музика, като представя идейно-художествения образ на смъртта през призмата на поетичния и музикалния текст. Дисертацията е първото аналитико-научно изследване на

камерно-вокалния цикъл „Песни и танци на смъртта” от Мусоргски в българското музикознание, в което е извършен музикално-стилистичен (композиционна организация, изразни средства) и интерпретационен анализ на творбата. Направените изводи и обобщения за развоя на клавирното творчество на Мусоргски, съобразно избраната проблематика, са подкрепени с аргументирани доказателства, литературна фактология и личен изпълнителски опит.

Представените за рецензиране водещи творчески изяви на ст. преп. Елвира Матева (11 на брой) са разнопосочни като репертоар, тематика, жанрове, стилове и художествен изказ. Сред тях трябва да се открият изпълнението на едноактната моноопера „Човешкият глас” от Франсис Пуленк (първо изпълнение в Пловдив, солист – Ралица Горанова), концертите в Германия, Гърция, Македония. Репертоарът е изключително разнообразен и включва както солистични изяви (изпълнение на Концерт за пиано и оркестър от Григ), така и партньорство с виолисти, валдхорнисти и певци. Това доказва не само техническата зрялост и пианистичните умения на кандидата, но и неговата способност за художествено превъплъщение и високо ниво на ансамблов музизиране.

Наред с активната си концертна дейност, Елвира Матева е автор на редица публикации в специализирани научни издания, част от които засягат проекции на макабрена тематика в творчеството на Мусоргски и в изобразителното изкуство. Други научни изследвания са посветени на съвременни тенденции във вокалната работа, а именно „МИКРООБУЧЕНИЕТО ВЪВ ВОКАЛНАТА ДЕЙНОСТ – ЕКСПЕРИМЕНТ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЕЗИКОВИТЕ УМЕНИЯ“, Vol. 67 No. 5 (2024): Knowledge in Practice, ISSN 1857-923X (Printed), ISSN 2545-4439 (Online), с. 807-813. Тук д-р Матева аргументира ефективността на микрообучението като алтернативен метод за преодоляване на информационния натиск и когнитивното претоварване, характерни за съвременното образование, предлага структурен модел за електронно обучение, който интегрира микрообучение в специфичен художествено-образователен контекст – обучението на студенти и докторанти по класическо пеене. Предложени са модели и конкретни микро задачи, насочени към подобряване на артикулацията, дикцията и точност на интонацията при изпълнение на вокален репертоар на английски език, както и интердисциплинарен подход чрез синергия между езиково и музикално обучение.

Интерес представлява и изследването „МУЗИКАЛНИ ПРЕВЪПЛЪЩЕНИЯ НА ЕДНО ЛИРИЧНО ВДЪХНОВЕНИЕ – „NUR WER DIE SEHNSUCHT KENNT” ОТ ЙОХАН ВОЛФГАНГ ФОН ГЬОТЕ, E-Journal VFU, № 23 (2025), ISSN 1313-7514 – online, с. 674-683, в което е осъществен сравнителен анализ на музикалните интерпретации на стихотворението „Nur wer die Sehnsucht kennt“ от романа „Вилхелм Майстер“ на Й. В. фон Гьоте и са систематизирани различните композиторски подходи към вокалната интерпретация на поетичния текст в творчеството на Бетовен, Шуберт, Шуман, Чайковски и Метнер с присъщите им стилови и емоционално-изразни характеристики.

Цитиранията в монографии и колективни томовете с научно рецензиране са 6, което отговаря на законовите изисквания. Налице са и три рецензии за концертната дейност на кандидата в специализирани научни издания.

Сред водещите творчески изяви, които не са хабилитационен труд трябва да се обърне специално внимание на премиерното изпълнение в България на „Първи песни” оп.5/оп. 47 от Фазъл Сай със солист Алпер Юнлютюрк – баритон и концертът на

солистите Чен Ийкан, Оуянг Ринзе в зала „Съединение“. Може би тук е мястото да се изтъкне един сериозен проблем на съвременната педагогическа дейност, свързан с обучението на чуждестранни студенти, преимуществено от КНР. Вербалната комуникация може да бъде тежко препятствие по пътя към усвояването на материала и неговото художествено реализиране на сцената. В преките ми впечатления от работата на ст. преп. д-р Елвира Матева трябва да споделя, че тя владее баланса между търпението, възискателността, педагогическите принципи, психологическия подход и емпатията, като намира правилния индивидуален път към всеки студент. Тези професионални и лични нейни качества ѝ осигуряват оптимални резултати и отлична „обратна връзка“ с обучаваните кадри.

Списъкът на поддържащите творчески изяви на кандидата е обширен и съдържа внушително количество репертоарни заглавия от различни стилове и епохи. Много от концертите са реализирани на престижни музикални форуми в чужбина: Австрия, Гърция, Турция, Македония. Професионализмът, ерудицията и уменията ѝ като акомпанятор са оценени високо в проведените майсторски класове с нейно участие.

Паралелно с активната си академична педагогическа, концертна и научно-изследователска работа д-р Матева участва в проекти („Музикалният театър – творческа лаборатория за специфични езикови и вокални звукови модели: исторически, културни и семантични аспекти“), ръководи майсторски класове по вокална камерна музика, изявява се като пианист-аккомпанятор в майсторския клас на проф. д-р Ришард Минкиевич (Музикална академия „Ст. Монюшко“, Гданск, Полша). Творческото поле на нейните изяви се обогатява непрестанно с нови идеи и художествени стимули, които допълват хармонично цялостното ѝ артистично и академично присъствие.

Познавам ст. преп. д-р Елвира Матева от постъпването ми като преподавател в АМТИИ ”Проф. Асен Диамандиев” и смятам, че тя се нарежда сред колегите, на чиито принципи, морал, работоспособност, ангажираност и професионализъм се крепи авторитетът на Академията. На базата на всичко гореказано, подкрепям убедено кандидатурата ѝ за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по Камерно пеене (с пианист) в професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство и пожелавам успех в работата ѝ като педагог, учен и творец.

04.05.2026 г.

проф. д-р Весела Гелева

Пловдив